
ODS a VV jsou pro odložené školné, podle TOP 09 by stálo miliardy

ODS a VV jsou pro odložené školné, podle TOP 09 by stálo miliardy

Praha 10. června 2010 (ČTK)

TOP 09 stále trvá na přímém školném, podle jejího školského experta Jana Vituly by systém odloženého školného přišel státní pokladnu na 10 až 15 miliard korun. Školné by totiž univerzitám už od začátku vyplácel stát, vysokoškoláci by pak peníze spláceli státu až po dosažení určitého platu. Vyjednávač za ODS Jiří Pospíšil však ČTK řekl, že by na rozjezd odloženého školného musel stát vydat částku jen v řádu stamilionů, přímé školné je prý nadměrnou finanční zátěží pro studenty a jejich rodiny. Stejný názor mají i Věci veřejné.

Podle Vituly přijde každý rok na vysoké školy až 100.000 nových studentů, většina přitom navštěvuje veřejné vysoké školy. I kdyby bylo školné jen 10.000 korun za rok studia, ročně by stát dal školám kolem jedné miliardy. Odložené školné by navíc absolventi začali splácet až po dosažení určitého platu, tedy zhruba po 10 až 15 letech. To by podle Vituly znamenalo převedení odpovědnosti na stát a další zatěžování schodkového rozpočtu.

Pospíšil ale uvedl, že by start nového systému přišel spíše na stamiliony. Pokud bude školné zavedeno, platit jej začnou až nově přijatí studenti, ne ti, kteří už studují. Někteří studenti by prý navíc školné zaplatili rovnou.

Školné by podle Pospíšila spláceli jen absolventi vysokých škol, kteří dosáhnou nadprůměrné mzdy. ODS navrhuje, že pokud člověk této mzdy nedosáhne do 20 let po skončení školy, byl by od placení osvobozen. Například učitelé by tak pravděpodobně školné nikdy neplatili, spláceli by jen lidé s nadprůměrnými příjmy.

Přímé školné, jak ho navrhuje TOP 09, by podle Pospíšila vytvářelo školství jen pro bohaté. "Čisté školné na dřevo studenty zadluží a je filozoficky špatné," řekl. Cílem podle něj je vybrat peníze zpět od studentů, kteří získali lukrativní zaměstnání, nikoliv plošně zatížit studenty.

Školy by si podle představ všech tří stran výši školného mohly určovat samy, teoreticky by mohly nastavit i nulové školné. Maximální výše za rok by se pohybovala kolem 20.000 korun. Studenti by mohli školné splácet i ze zvýhodněných studentských půjček, které chce budoucí vláda zavést spolu se studijními granty a spořením na vzdělávání.

Věci veřejné i ODS chtějí, aby bylo například studium technických oborů zvýhodněné nižším školným. Podle vyjednávače VV pro oblast školství Josefa Dobeše by to motivovalo studenty v těch oborech, kam se zatím příliš nehrnou, ačkoliv jsou tyto profese žádané na trhu práce. Rozdíl ve sníženém školném by univerzitám doplatil stát. Podle Pospíšila by stát měl bez školného nabízet "strategické obory", kde chce zvýšit počet studentů.

Odborníci ze Střediska vzdělávací politiky při Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy přitom upozorňují, že čím víc bude v populaci vysokoškoláků, tím méně se budou jejich platy lišit od průměru. Podobný trend lze už sledovat ve vyspělých zemích, kde vysokoškoláci běžně pracují na pozicích, které v Česku vykonávají lidé se středoškolským vzděláním, třeba ve zdravotnictví nebo na místech nižších úředníků.